

Preu
de subscripció:
2'50 ptes. l'any
Un número:
10 cts.

EMPORIÓ

PERIÓDIC QUINZENAL

Redacció i
Administració:
Ateneu
Montgrí

Any III

TORROELLA DE MONTGRÍ 30 Septembre de 1917

Núm. 66

:: :: UN MONUMENT QUE CAL CONSERVAR

Quan l'esperit comarcal se desenrotlli en nostra terra, quan nostres homes de valua, ara distanciat per un excés d'individualisme s'acoblen per a fomentar l'amor a la comarca, per a dirigir nostre poble envers un perfeccionament que més que cap altre pot assolir; quan això arribi no mancarà un fort moviment d'opinió que imposarà la conservació de nostre riquesa arqueològica, dirigint-se sobretot a exigir que 's restaurés, l'original, el formosíssim monastir de Sant Pere de Roda el qual tindria que ésser objecte d'especial amor per tots els empordanesos.

Un jorn nosaltres ens ocuparem d'aquest assumpte. Per això sentim particular complacència reproduint un bell article d'en J. Foich i Torres que deuriem fer seu tots els amics de l'Empordà.

LES RUINES DE SANT PERE DE RODA

«Hi ha qui es pregunta encara si és, en efecte, un deure públic el de la restauració i conservació dels nostres vells monuments nacionals. Educats, o al menys políticament habituats, a l'oblit de l'Estat per les coses més pures de la vida espiritual, són molts els homes dedicats al govern del poble que, quan s'invoquen aquesta mena de necessitats, us miren com sospitant que surtiu a demanar una follia. L'Estat, no obstant, per tenir encomenada l'alta funció directiva de la nostra vida, deu atendre no solament les coses del bé material i de la cultura dels esperits, sinó que deu guardar, com a part integrant del seu territori i de la fisonomia llur, aquelles coses que els segles han posat damunt el sòl patri i en les quals l'esperit del temps passat, pel mitjà de l'art de l'home, es revela i es fa permanent al través de les generacions.

Cal no considerar aquestes coses com a somnis d'artista. Les nacions son fetes de coses tangibles, i la nostra vida ha rebut l'empremta fatal del medi. La ombra que la nostra realitat projecta sobre el mapa, es la patria, i aquesta realitat corporal es tot que l'ajuda a fer, i tot deu ésser pel governant objecte d'una especial atenció, i la seva acció damunt les coses ha de ser de llei tant afinada, que tota afirmació en elles signifiqui una evolució d'elles mateixes cap al millorament, cap a una exaltació de

aquesta realitat mateixa. L'avui i l'ahir tenen dins el conjunt de la vida nacional un mateix interès, i la ruina que cau és, indefectiblement, un troç de la realitat nacional perdut per sempre. La Patria és una realitat viva i actualíssima formada pels estratus històrics, i tot el que sigui destruir la seva constitució, és disminuir aquesta realitat i aquesta vida.

* * *

Catalunya és plena de ruïnes; plena de ruïnes damunt les quals l'acció del temps i l'oblit dels homes va llevant-los lentament la realitat. Tot el sistema estratègic de la vida medio-eval, que els vells castells senyalen, pot reconstruir-se avui encara: demà potser ja no. Les viles l'entament expansionant-se, enderroquen ses muralles i els seus portals que són com la corona de la seva hegemonia. Els monestirs cauen lentament. L'Estat sosté Poblet i Santes Creus, més tot altre monument de Catalunya és oblidat. Des de l'abandon dels monestirs per les ordres religioses, pedra darrera pedra, van caient; i nosaltres, catalans, veiem insensibles com les torres de la nostra gloria es fan pols i se'ns esmicolen als dits els testimonis de la nostra jerarquia dintre la historia dels pobles cultes.

De res ens serveix l'exemple del que han fet totes les nacions modernes. Els castells del Rhin, els burgs de la Baviera, els famosos del Soire dintre la França, els de l'Escòcia a l'Anglaterra, son avui tots estances senyoriales que la munificència dels moderns capitalistes ha restaurat. Les nostres famílies aristocràtiques, els nostres capitalistes d'avui, què fan?... Descomptem-ne uns pocs escollits que tots coneixiem, i la resta dels castells de Catalunya capen esbalandrats, portant sobre l'arcada del portal l'escut nobiliari d'una família que sovint viu dintre d'una casa esfarfegada de ridícules folies ornamentals de guix. De res serveix a l'Estat el exemple dels Estats d'Europa dedicant sumes i activitats a la restauració dels grans monuments. Espanya, plena de meravelles, es una pedrera artística d'on surten els materials per bastir els museus estrangets. Cal, per tal, que no siguem sords a la veu que clama per la conservació del vell patrimoni nacional, i que habituem el nostre tarannar de poble mig culte a gastar sumes per evitar la desmembració de la nostra realitat; que, si tenim exèrcits que ens defensen el mapa, ens cal no oblidar que un plànol té un alçat, i que damunt d'aquest mapa hi ha coses que s'enfonsen i que és perden.

El Monestir de Sant Pere de Roda, cau. L'enorme carcanada arquitectònica, s'alça com un esquelet majestuós entre les cimes esquerpes de la costa brava catalana. Riuen als seus peus els pobles blancs vora la platja. La plana empordanesa fertíllima s'estén cap al Pirineu. La mar obra ses costes en la sina amorosa del Golf de Roses, i avença els seus caps com urpes gegantines cap el Golf de Lió. Des de la mar els mariners veuen les seves ruïnes d'or, magnífiques, conservant una de les més belles siluetes arquitectòniques de Catalunya. El sol, a la tarda, projecta severíssims batiments blaus damunt les seves angulosos superfícies. El geni de la raça, l'esforç d'una generació pietosa, la bellesa d'una magna obra d'art va caient lentament. L'antiquari s'endú el capitellet, el supersticiós engega barrinades cercant els tresors fantàstics oblidats pels monjos, la columna rodola entre les runes, els estaiges son invadits per les runes de les voltes caïgues i sols una apariència de vida constructiva es manté a l'exterior. Hi ha vells que l'han vist sencer el Monestir; i fa plorar, el pensament de que l'oblit de cinquanta anys, l'oblit de la nostra generació, ha estat prou per a destruir una meravella. Avui la volta del temple s'esquerda per les filtracions de les aigües que per manca de teulades, han convertit son lloc en un lloc de vegetacions, car les arrels treballen lentament.

* * *

El Monestir de Sant Pere de Roda és propietat de la gran casa de Medinaceli, una de les cases més poderoses d'Espanya.

Recordem que quan, ara fa dos anys, fou denunciat el fet d'uns cerca-tresors, que tiraven barrinades al Monestir, sonà el nom de la il·lustre casa com a propietari d'aquella obra d'art abandonada. La Junta de Monuments de Girona i el governador intervingueren i els propietaris també, i se'ns diu que aquests, aleshores, iniciaren la idea d'una restauració de la qual es desistí perquè el presupost pujava a la suma de 40.000.

Creiem que feien curt, i considerem excessiva la suma per a que d'ella respongui una iniciativa particular. Més Sant Pere de Roda pot conservar-se i deu conservar-se, per molts menys, car avui seria assegurat el manteniment del que hi ha dret, posant-hi teulades, evitant que la pluja omplís l'obra devastadora que ens deixarà sense Monestir dins de deu anys.

Amb 30.000 pessetes destinades a cobrir-lo n'hi ha prou, si al darrera es troben mitjans per a mantenir una brigada de vuit homes que treballin constantment en la restauració fins a completar-la.

Mes, per fer-ho és precis que les coses canviïn, car si no es pot exigir a la iniciativa particular el dispendi d'una restauració d'aquesta categoria, tampoc pot consentir-se que la nació adobi les propietats d'un particular; i l'obra millor en aquest cas seria que els propietaris cedissin les ruïnes de Sant Pere de Roda al país, i que la Mancomunitat de Catalunya, auxiliada degudament, realitzés una tan alta funció de govern, car és la de conservar els nostres tresors artístics.

Adrecem aquesta proposta al senyor Portabella, de Figueres, amic entusiasta de les coses de la nostra cultura, per què, com a procurador de la noble casa de Medinaceli, la porti per bons camins.

JOAQUIM FOLCH I TORRES

ENCÍS

(VIOLA D'OR I ARGENT EN ELS JOCS FLORALS
CELEBRATS ENGUANY A VILANOVA I GELTRÚ)

*l'era interra, e'l cor in paradiso dol-
cemente obbliando ogni altre cura.*

(Petrarca: Canzone IV in morte di
Madonna Laura.)

L'aire es tebi i suau.

*La lluna canta
son himne d'esplendors. Vaig somniant
mateix que una donzella que s'encanta
en les fondaries d'un esguart aiant.*

*I no sé si palpito amb la natura
que m'envolta i amara l'esperit;
o si ella en mon sér entrant-se pura
amb l'encís del misteri m'ha adormit.*

*Percebesc l'energia que conserva
suau i omnipotent les creacions;
aclaparat i estemordit s'enerva
mon jo, gemeg en el bullir dels móns.*

*Gemeg i tot, jo soc, jo visc, i iomba
mon pensament cap a l'eternitat;
soc també gota d'aigua de la tromba
de sers que empeny l'alè de l'Increat.*

*Imperceptible soc; mes sento 'l viure
amb la gaubança d'un roser florit;
só lletra del poema que va escriure
per a cantar sa gloria l'Infinit.*

*De sa hermosura en l'encisant garianda
jo vull ser una rosa amb mon amor;
de l'occeà de llum en que s'abrandà,
humil bolva esponjada de claror.*

*Per a cantar a Deu ma veu gemega
com feble sò de rústec flaviol;
però en eix sò mon cor enter s'entrega,
i'l cor pot arribar a Deu si vol.*

*El viure es cant, es llum, es flama santa;
es amor pura que omple l'univers;
la veu del cor es un reneç que espanta
si de l'amor universal no es vers...*

*Regna el silenci d'una nit profunda
i boga pels espais mon pensament;
i 'ls admiro florir de la fecunda
besada de l'amor omnipotent.*

*i jo soc una abelia de les roses
badades en el sí d'aquelis jardins.
I de la formosor de tantes coses
mos ulls fulguren com estels divins.*

*L'infinit que palpita a la natura
amb ses clarors mon cor ha trasformat;
i ara dins la caòfica negrura
jo brillaria tot divinizat.*

*I si 'l sól s'apagués, jo el sól seria,
Si 'l món enter tornara an el no-rès,
jo fóra llum i flaire i armonia
i us tornaria joh Deu! el món en pes.*

F. VIVER, PREV.

FUTESES

CAS VERITABLE

...Els dos amics ajassats en el sorral de la ribera dreia del riu, bon troç més amunt del Pas de Gualta, contemplaven, susceptibles, morir la tarda,quina agonía es reflexava en el cel amb els matíços que 'l sol ponent anava dibuixant-hi; copiats fidelissimament per les aigües del Ter. El blau de Prússia fou substituït per un vert aigualit que 's tornà prompte taronjat, després fou un vert-groc que prest es convertí en un vert-prima i així d'intensitat en intensitat anà dibuixant-se en suaus gradacions una meravellosa armonia de colors. Pel canió de tramontana, avançaven en magestuosa formació negres i espesses nuvolades que, cobdicioses, semblaven voler-se possessionar de tot l'espai. Els dos amics, impàvids, les despreciaren girant-s'hi d'esquena, i seguiren admirant calladament la puresa del ponent, del mitjorn i del llevant.

Les dones que renten al riu, anaven enllestint, i desapareixien carregades amb el cove i la banca. Per la ribera esquerra passaven els darrers terrassans que venien de les hortes amb amples cistells curulls de verdures i oloroses fruites tardanes. Aviat no quedà ningú per tots aquells voltants, i els dos amics s'alçaren per entornar-s'en vora avall fins al pont i entrà a vila, quan vegeren que des de l'altra banda del riu, una persona agitava un mocador blanc vers l'indret ont ells se trobaven. S'hi fixaren; i l'esllanguida claror que encara restava, els feu veure, o millor dit, els feu endevinar que 's tractava d'una dona. Sí; no hi havia pas cap dubte. I totseguit se l'imaginaren jove i bonica. I cregueren possible una aventura... car els dos amics eren joves i *quitllos*, i aficionats a divagar. I passà que tots dos, remembrant incidències amoroses i repassant noms de damiseles, se cregueren cada hū per sí destinats a intentar l'aventura que la ditxosa sort els oferia i portar-la a cap lo més gallardament possible. I a tot aixó les senyes no paraven. El mocador seguia voleiant incansable, marcant signes que 's dirien premeditats; tant aviat simulant creus, com describint furiosos cercles concèntrics.

—Té dic que es an a mí.

—Fuig home, sembla mentida que no vegis que es....

I sobrevingué la disputa. Se titllaren respectivament de pretenciosos, i després d'unes raons en que l'amistat quedà mal parada, se descalçaren, se arregossaren els pantalons i es disposaren a passar el riu, decidits a posar la qüestió en clar.

Ja no restava ni un fil de claror. El grop que quasi ja cobria tot el cel, enfosquia sinistrament la terra. Quan sigueren a mitjant corrent el mocador parà d'actuar i la persona que 'l feia moure desapareixé darrera uns alzinots embullats de canyes i

aura. Els dos amics s'acostaren febrosament intriguats, s'araparen a la margenada punxant-se les cames amb els esbarsers i obrint-se pas sigilosament per entre les canyes, descobriren sentada en el clot de la «Font fresca» a.... l'Agneta! La nostra descomunal Agneta que complint la seva altíssima missió, estava ensajant un nou conjur per allunyar la gropada que amenaçava descarregar la seva ira sobre les tardanies dels camps, i sobre les vinyes vincladisses del fruit que tant ens axiribeix i ens alegra.

Els dos amics quedaren tant escorreguts com els llençols que després de néts, les dones retorcen deixant-los ben expremuts. I simulant una des preocupació tapadora del ridícol que a l'un per l'altre els avergonyia, desapareixeren corriol enllà entonant a duo una cantarella en la que no lograren avenir-se per més punt que hi posaren, deixant a la filantrópica Agneta que, impassible a les miseries terrenals, seguia «beneïnt» amb el seu penjoll de medalles, describint amb el mocador signes misteriosos i mastegant alló de:

Santa Clara va pel camp
tota vestida de blanc,
i en ven un núvol negre
¡Santa Maria Magdalena!...

Els dos amics que tot i essent de lo milloret de la vila (no tenen gossos ni xiulen pels carrers) s'en anaren nats amb sí mateixos, no sapigueren admirar, malgrat el seu bon sentit de les coses belles, l'extraordinari espectacle que oferia l'humanitaria Agneta «beneïnt» amb tota magestat, en aquell lloc i en aquella hora, amarada de celestial fervor, destacant-se la seva silueta agegantada com una enorme i esglaiadora figura cabalística.

L'únic valor de tot aixó que acabo de contar-te, amic lector, es el de que ha sigut real. Va passar un divendres al vespre....

KIK

EL RETORN A LA SIMPLICITAT - -

Jo crec que tots aquells qui, per poc que signi, pensen en els problemes de l'esperit, s'han preocupat de les modificacions que sobre nostres sentiments aportarà la Gran Guerra, la crisi espiritual més forta, potser, per que ha atravesat l'Humanitat des del Renaixement i la Reforma ençà.

En un treball que no deurà trigar gaire a veure la llum pública, senyalo incidentalment els que jo he cregut símptomes d'una revivalla espiritualista reaccionant contra'l materialisme d'aquests darrers temps. Tot sovint aquesta revivalla se orienta envers el misticisme i adhuc en ocasions l'ultrapassa

prenent una tendència ascètica, com a eclosió de la qual jo citaria aquests sublims versos de Paul Claudel:

Si notre sang est vraiment « précieux » comme vous le dites, si vraiment il est comme de
 S'il sert, pourquoi le garder ? (Ver,
 Oubliez de tout de qu'on peut acheter avec, pourquoi le réserver comme un trésor,
 Mon Dieu, quand vous vous le demandez ?

Are sengles articles d'En Miquel S. Oliver i Azorín publicats en un diari barceloní, me donen peu per parlar de l'influència de la guerra en la simplificació de nostre manera de viure i de nostra vida mateixa. Ambdós escriptors —com d'altres d'extrangers— desitjen fèrvidament un retorn a la simplicitat de costums i sentiments, però acaben llurs articles amb una pregunta excèptica, la guerra realment la portará aquesta simplificació ?

Sobre aquest escepticisme hi haig de fer una lleu observació. Si estem plenament convençuts de la necessitat urgent d'una simplificació de nostra manera d'ésser, per que entretenir-nos dubtant si la guerra ens la portará o no? En nostres mans està: abandonem tot allò que fals i vuit sia i que una gran simplicitat i netedat advingui sobre nostres esperits: el problema estaria ja resolt.

Que'n fa ja de temps que homes pensadors i aimants del prohisme l'han predicat aquest retorn a la simplicitat! No haguessim oblidat els ensenyaments del Diví Mestre en l'Evangelí, avui podríem tenir una gran diafanitat d'esperit i simplicitat de maneres i ésser bons com infants. Però el monstre de la vida moderna voltant en torbellí al nostre entorn, ens ho ha fet oblidar tot i ens ha fet tornar complexes i plenes de dureses les nostres ànimes.

I contra aquest monstre s'han alçat els clams de molts homes que tenien l'ànima senzilla. Per això En Ruskin predicà l'infusió del art en totes les manifestacions de la vida i en totes les classes de la societat, i ens obrí meravellosament els ulls per tal que contempléssim la bellesa que hi ha en les petites coses, com les herbes i les flors, o en les coses de nostra contemplació diària tals com el cel i els núvols, l'aigua i les montanyes. I lluitant adhuc amb sa força corporal contra l'avorribie maquinisme modern, feia estampar sos llibres—de pàgines pulcrament orlades de belles flors estilissades—amb premes xilogràfiques de mà, i agafant el picot i voltat de sos deixebles com un apòstol, sortia de la ciutat a obrir camins.

Per a això un altre home de cor bó, En Tolstoi, ens predicava l'amor entre tots, el perdó de les injúries rebudes, el sacrifici en bé del prohisme, sacrifici que Deu mai no deixa sense recompensa, i per això en mig de la colònia que ell organitzà segons ses idees, hi escullí un ofici manual, escrivint sols en les estones que'l treball corporal li deixava lliures.

Mes tot es estat inútil. El maquinisme que vertiginosament s'es apoderat de l'indústria ha empegueit a amos i a obrers, ha matat tot sentiment de-

licat en llurs ànimes i ha enfondit tràgicament les diferències entre ells; d'un costat el luxe irritant dels poderosos, de l'altre la misèria dels obrers. Els camps han sigut abandonats i les gents corren follament a rebollir-se dins el tragí desorientador de les grans poblacions, per ésser engolidas per tots els vicis ciutadans. I lo que es més deplorable de tot, se'ns ha corsecat l'esperit, una corrupta crosta d'hipocresia, de falsetat, de materialisme, ens el té tot cobert i submergits en aquestes misèries no podem comprendre les delectances d'una vida senzilla, d'una diàfana sinceritat, d'una caritat fraternal per a tots els homes.

I aleshores sobrevingué l'imprevist, lo que s'esperava que mai no arribaria. La guerra, amb son tràgic seguici de runes, de foc, de dolor, de sang, se presentà a quasi tots els pobles d'Europa. Gents que duïen una vida fàcil i luxuriosa, se trobaren abandonats de tots, isolats en els camps de batalla havien de lluitar cara a cara amb la mort.

El despertar d'aquesta gent ha d'haver estat terrible: lluny de la ciutat, de llurs falsos plaers, convencionalismes i comoditats, apartats de llurs famílies, sepultats en vida dins les trinxeres, cobrint-se per la volta estrellada, esclatant les bombes a cada moment al llur costat, plenes les orelles de la fragor del combat i dels gemecs de llurs companys moribonds, aquests homes han hagut de tornar en si i comprendre que la vida era possible en mig de aquesta tràgica devastació. Ah! com deuen recordar amb un amaror somriure menysprenador els baixos plaers i comoditats ciutadanes! Com s'han hagut d'amotllar a la vida dura i senzilla de les trinxeres! Com han hagut de comprendre que l'insinceritat i l'egoisme ja no eren més possibles amb llurs companys de sofriments! I sobre tot, com els homes de totes les classes socials s'han hagut de sentir espiritualment units per la dolor davant la imminència del perill comú!

I cosa igual esdevé darrera el front. A Alemanya el bloqueig se redueix al sibirisme i l'abundància de la taula. A Anglaterra, els submarins i les lleis contra l'importació i fabricació d'articles superflus, obligan a una major austeritat de vida. El perill i la desgràcia imposen major severitat en el gest i el capteniment. La comunitat de la dolor soferta acostuma més les ànimes.

Així es com se forgen els sentiments de demà. La Dolor es la gran escola aont s'aprén major simplicitat i amor. Quan finida la guerra els soldats retornin a llurs cases, serà com un riu que romp la resclosa i totes les lliçons que hagin apreses en les hores tràgiques de dolor s'escamparan arreu inundant totes les altres ànimes.

Que potser serà altrament? Qui sab! Però si volem que sigui així, en nostres mans està. L'Humanitat no ha sofert cap revolució que avans no hagi estat precedida per la veu dels intel·lectuals. Els

poetes, digué Tennyson, son els legisladors desconeguts del món.

Si ho volem, podem imposar des d'ara una major simplicitat en nostres costums, sobrietat en el menjar, senz llesa en el parament de la casa i en el vestir, severitat i concisió en nostre estil literari, i sobretot, una gran simplicitat d'esperit, una transparent sinceritat de nostres ànimes, una suau i franca alegria interna i una bondat infantina.

Moralment, en la major simplicitat hi resideix la major bondat; estèticament, la major bellesa.

JOSEP M.ª BATISTA I ROCA.

Casa Bot-Samalús 6-IX-17.

■ ■ ■ ■ ■

• FLORES •

S'HA acabat la temporada del estiu. Comencen a caure les fulles, les que agomolades pel vent sembla que cantin unes absoltes al istiu que mor; marxen les aurenets, marxen els estiuejants... tot ens recorda la tardor que s'apropa.

Una de les coses que més ens hi fa pensar, es la feina d'esbossar. Al vespre, i amb la porta mig tancada, a la claror d'un llum de ferro, (antigament, avui elèctric) la família va espel·lofant les capsas de blat de moro, les quals han d'ésser penjades al balcó per assecar-se amb el sol que les farà lluir com domàs color d'or vell, per a ésser engrunades al hivern, en els dies de pluja en els que l'agricultor no pot anar al treball.

En aquestes vetlles, es quant el promés, que te relacions d'amagat amb la noia de la casa, s'arrisca a acostar-se fins a la porta tot dient: —¿Que feu? responent-li:—Mira, si vols ajudar-nos, esbossém. I el noi entra i esbossa, tot mirant de reüll a la pubilla a quina no gosa dir-li res.

Ben segur, que en aquest temps, es quant se arreglen mes prometatges.

UN bell article, titolat Malas costumbres, publicat per un periódic ens dona peu per a fer aquest eco.

Diu, l'article, que's un defecte generalitzat dels espanyols el renegar continuament.

Menys mal que aquest defecte se limités al baix poble, perque aquest no está obligat a ésser polític amb el seu dir, car la lluita per la vida crea la rudesia del pensar i el que pensa amb rudesia, parla igual. No podem demanar a un carreter, amb el seu tracte diari amb les besties, que usi expressions suaus i delicades, i que faci de les paraules una selecció literaria. Però

enteném que entre un carreter i un home de professió intelectual, comercial o industrial hi ha diferencies que haurien de reflectir-se en les modalitats de la conversació. Mai un home educat parla com un trinxeraire. No obstant molts reneguen.

Podria dir lo mateix sense les paraules de mal gust que posa, per contagi o viciosament.

Doncs encare hi ha més, i es que s'ensenya als nens a renegar. I si no se'ls hi ensenya es que ho haurán aprés del seu pare, el qual per a fer valdrer la seva autoritat paterna haurá renyat al seu fill amb aquells termes forts igual que un carreter per a arriar les mules.

Pot ésser que'l nen, igual que'ls hi passa a les besties no haurá entés el significat de les paraules però compren perfectament l'intenció repressiva o menaçadora, i arronsa les espatlles espantat, aixís com les besties contrauen les anques esquivant la fuetada.

Hauréu vist, moltes vegades un baillet que no brota tres pams de terra, que amb prou feines sab dir una vintena de paraules, i renega com un oriol. Son gracies del nen que fan riure a la família i amb les quals se sorpren als amics. Apa nen, digan una de les teves, a n'aquest senyor. El baillet la deixa anar rodona, i la família ho reb amb grans rialles.—¿Caram, diu la visita, que bé anomena el nen les coses pel seu nom! ¿Es un talent!

A la mare sol disgustar-la aquesta precocitat pintoresca, però el nen es tant graciós i posa un morriquet tant mono al silabejar la o de l'interjecció mes corrent, que acaba també per riure i menjar-se a petons al llenguallarg.

Es possible que se'ns tingui per ridícols als que censurém la costum de renegar, que's igual com si el rentar-se la cara ho tinguessin per una coqueteria.

BOIRA

■ ■ ■ ■ ■

PUBLICACIONS REBUDES

Hem rebut el volum III del Butlletí de la Biblioteca de Catalunya corresponent a l'any 1916, editat curiosament i amb l'esplendidesa que 's revel·la en totes les publicacions de l'Institut.

Conté el text una ressenya del valíós donatiu de França a la Biblioteca (uns 3.000 volums); una interessant descripció de la Biblioteca Dalmases; notables estudis sobres les edicions gòtiques del «Tirant lo Blanch» en la Biblioteca de Catalunya per Joan Givanel i Mas; el Breviculuum i les Miniatures de la vida d'en Ramon Lull de la Biblioteca de Karlsruhe, per Jordi Rubió; una addició a la nota sobre del mateix per Ramon d'Alós; Primer intent de Biblioteca Pública a Barcelona, per Ll. Nicolau de Oliver; Catàleg dels manuscrits de la Biblioteca,

per Jaume Massó Torrents i Jordi Rubió Balaguer.

S'inserten després reproduccions de curiosos documents entre ells els d'un missal de Girona estampat per en Joan Rosenbach (1492?). Després de nombroses i importants bibliografies, s'hi publica la Crònica que es extensíssima.

Ornen el volúm magnífics gravats, sobretot les «Miniatures de la vida» d'en Ramón Llull, il·lustració gràfica que resulta ésser el comentari més viu i vigorós de la vida del gran filòsof.

Jocs Florals de l'Empordà

**Organitzats per l'Ateneu Empordanès,
baix el patrocini del Magnífic Ajunta-
ment de la ciutat de Figueres.**

A N Y I.

CONVOCATORIA

A tots els poetes, escriptors i músics de la terra catalana, salut.

El Magnífic Ajuntament de Figueres i l'Ateneu Empordanès, es senten honorats al convidar-vos a prendre part al poètic concurs que's celebrarà aquest any a la capital de l'Alt Empordà i que continuarà celebrant-se anyalment en una diferent ciutat empordanesa, a fi de lograr que l'esperit de les mateixes vagi dignament d'acord amb les modernes corrents de ciutadania.

Totes les composicions deurán enviar-se en la forma de consuetut i a nom dels respectius secretaris i en l'estatge social de l'Ateneu Empordanès, carrer del Pl. 11, Barcelona; abans del primer de novembre.

La Festa tindrà lloc en la ciutat de Figueres el dia 8 de desembre.

Les composicions musicals premiades serán degudament executades en l'acte de la celebració de la Festa Musical que tindrà lloc la nit del mateix dia.

Proximament es publicarà el cartell de premis. Es pot avançar, però, que son ja varis els consistents en metatlle i a tema lliure, com també que hi haurán valiosos premis destinats a sardanes i cançons populars.

Que la Verge vos inspiri, per gloria de l'Empordà i pel major esplendor de verb de Catalunya!

JURAT LITERARI:

Pere Coroninas, president; J. Pons i Pagés; Bonaventura Sabater; Miquel Roger i Crosa; Ramón Pella i Tort; Ambrosi Carrión, vocals; Eusebi Isern i Dalmau, secretari.

JURAT MUSICAL:

Joan Lamote de Grignon, president; Juli Garreta, de Sant Feliu de Guixols; Josep M.ª Soler, de La Bisbal; Simó Gratacós, de Figueres, vocals; Joan Gibert i Camins, secretari.

COMISSIÓ ORGANITZADORA:

Josep Sans i Roquer, Lluís Portabella i Conde-Lacoste i Simó Gratacós i Oliveres.

Barcelona 25 de setembre de 1917.

NOTICIES

Ajuntament

Sessió de 4 de Setembre

Presideix l'Alcalde interí D. Narcís Creixell i assisteixen els Regidors senyors Elías, Matas, Radresa, Frou, Viñas i Barnés.

S'aprova l'acta de la sessió anterior, manifestant el senyor Barnés que no està conforme amb el compte del arrenjament de la font del carrer del Riu Ter aprobada en la sessió passada, per servir-se un particular de les aigües per el riego de terres de la seva propietat, perjudicant a n'els habitants d'aquell carrer que no tenen aigua per les seves necessitats, contestant-l'hi la Presidencia que s'en enterarà i procurarà que aquelles aigües serveixin pel consum públic.

Se concedeix permís a D. Josep Quintana Sancho veí d'Ullà per construir un pont per entrar a l'hort de darrera la casa n.º 3 del carrer de Santa Caterina d'aquesta vila propietat seva, amb arreglo a les condicions generals establertes i subjeçant-se a la ratlla que li senyali la Comissió de Foment.

S'aprova un compte de D. Joan Calabús veí de Gualta d'import 18 ptes. per la venda de 7 metres de llosa i transport an aquesta vila.

S'acorda quedar enterat del compte del Dipositari del Ajuntament de les quantitats pagades durant el mes d'Agost últim, el qual importa la suma de 743'51 ptes.

De conformitat a lo proposat per la Comissió de Foment s'acorda l'admissió de les obres practicades en el troç de regadiu comprés desde el carrer del Marqués de Robert al del Carme i pago de 1272 ptes. import de les mateixes al Concesionari Don Joan Solés Mató, descontant-li d'aquesta quantitat 50 ptes. import de la calç pagada per l'Ajuntament, notificant-se aquest acord al Concesionari.

Sessió de 13 de Setembre

Assisteixen els Regidors senyors Elías, Radresa, i Gali, presidint l'Alcalde interí Sr. Creixell.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Se concedeix permís a D. Josep Matas Pascual per practicar obres de reforma a la casa que posseeix al carrer de les Illes del barri d'Estartit amb arreglo al plànol presentat i demés condicions generals establertes.

S'acorda passi a la Comissió de Foment per estudi, l'instancia presentada per D. Miquel Payet Almar i firmada per varis veïns en la qual demanen al Ajuntament l'arreglo d'un pont situat en la carretera que condueix a les Devesas vora l'Íl Más Pagés.

S'aproven un compte de D. Joan Sadurní d'import 15 ptes. per cinc jornals empleats en la nete-

Aprenent

Se necessita a la botiga de fuster de **E. VIÑAS**. Guanyarà desseguida.

ja de la font publica, i de Don Francisco Jorbá de Barcelona d'import 39 ptes. per la confecció de varis punxons de cert per marcar plaques.

La Presidencia a nom de la Comissió de Foment diu que aquesta Comissió després d'examinar les instancies presentades per D. Luis G. Sallé i D. Joaquim Coll en les quals recorren en contra de la quantitat senyalada en el repart del arbitre sobre canals, proposa al Ajuntament se desestimí la primera per trobar exactes els metres que li correspon pagar per dit concepte, i que se rebaixin al segon 5'50 metres per haber-se comprovat que se l'hi varen posar de més; acordant-se conforme a lo proposat i que se comuniquin aquets acords als interessats.

Diu ademés la Presidencia que ha ordenat l'enferrocament de la paret situada en el camí o torrent de Santa Caterina per haber transcorregut amb accés el plaç concedit per l'Ajuntament an el seu propietari D. Joan Aleñá Colóm, acordant-se quedar enterat.

De Societat.—Finida ja la temporada d'estiu, han abandonat nostra vila, retornant cap als seus llocs habituals de residència les distinguides famílies de Massó Torrents, Quintana, Pericot, Negre, Lloret, Dávila, Carreras de Surós, J. E. Sala, Gozalbo, Ramió, A. Sala, Comas, Vda. de Majó i F. Sais. A tots els acomiadem desitjant-los-hi un feliç i venturos hivern i un pronte retorn a nostre vila, al nostre mar i a nostra muntanya.

Defuncions.—El dia 14 del corrent morí a Torroella D.ª Paula Burch, Vda. de Massaguer.

L'enterrament que 's verificá a l'endemá constituí una veritable manifestació de les moltes simpaties que la finada s'havia conquerit.

A nostre consoci en Martí Massaguer, a son germá i bon amic nostre En Josep Burch i a tota la familia transmetem l'expressió de nostre pregón condol.

—Dies enrera morí a Verges la senyora Tomasa Casellas, esposa de nostre amic i suscriptor D. Joaquim Amer, metje d'aquella vila. (A. C. S.)

—Ha sigut molt sentida la mort de donya Ramona Vert de Rigau, ocorreguda recentment a la capital de la República Argentina ont residia junt amb sa familia. Testimoniem a son espós don Salvador Rigau i fills, el nostre condol mes sincer.

Religioses.—Amb gran solemnitat s'ha celebrat la conclusió de la novena dedicada a la mare de Deu de la Mercé, a la Capella del hospital. Va predicar el Rvnt. Joan Llorenç.

Enhorabona.—Nostre estimadissim amic i col·laborador Mossén Francisco Viver ha obtingut un senyalat éxit en els Jocs Florals de Vilanova i Geltrú siguent-li adjudicada la «Viola d'Or» per

la magnífica poesia que insertém en altre lloc de aquest número.

Naixement.—Nostre molt volgut amic en Josep Castells ha tingut el goig de veure's pare de un robust nen, vingut al mon amb tota felicitat.

Coneguts-els lligams que'ns uneixen amb nostre company de Redacció no cal dir si desitgem que 'l recent nascut complimenti en una llarga vida de felicitat que ja regna en sa llar, i que un jorn pugui formar ventajosamente en les files de la joventut ateneista.

Excursions.—Durant aquesta quinzena, la Secció excursionista de l'Ateneu ha realitzat dues interessants excursions, una a Peralada tenint com a objecte el Palau dels Comtes, i l'altre al «Can dels Ossos» de la Muntanya Gran. De totes retornaren altament satisfets els excursionistes.

Robament.—La setmana passada un jove foraster, que s'hostatjà a casa en Papet del Magatzem va robar un trajo nou a un paleta, dispeser de la mateixa casa. Ja 'l dia abans havia timat algunes pessetes en un centre de nostra vila, fense passar per un personatge que fugia de Barcelona, amb motiu dels últims sucesos.

Queixes fundades.—Son molts els que 's queixen, amb raó del estat en que 's troba la carretera de l'Estartit a Sant Jordi, en el troç comprés des de Ullá a l'estació del tren. Convindria molt engravar dit troç, doncs amb les plujes de hivern, alló sera pitjor que 'l camí de les Deveses.

Casament.—Nostre consoci en Felip Massó ha contractat matrimoni amb na Maria Pascual Masferrer.

Nostra enhorabona.

Batxillers.—Nostre consoci Alvar Gil ha acabat el batxillerat després de brillants exercicis.

També ha obtingut el títol de batxiller el jove Martí Comas fill de nostre amic Josep Comas.

Rebin els dos joves nostra felicitació mes coral.

Excursió escolar.—El dijous passat, alguns alumnes de l'Escola Nacional, acompanyats de varis senyors de Torroella i del seu mestre verificaren una excursió a Perelada.

Espurnes de la guerra.—A la platja de Estartit el mar ha llençat una grossa quantitat de sebes, que deuen ésser el carregament d'algún vapor torpedejat. Son blanques, d'un tamany com una magrana i rodones. Molts n'han recullides per a llevar, en cas que grillin.

Prometatje.—Per nostre bon amic en Narcís Plaja ha sigut demanada la ma de la gentil senyoreta de Sta. Coloma de Farnés Na Paquita Font.

Felicitem coralment a la gentil parella i desitgem que l'hermosa damisela vingui prompte a completar la llar de nostre distingit soci i company.

Temporada de teatre.—Avui diumenge debutà en el teatre Jon una companyia de càrquela dirigida pel conegut baríton Gil-Rey i el mestre Ramon Martí. Posaran en escena les gèrquelas «Eva» i «El Príncep Bohemio».

Peticio de má.—Per D. Joan Bataller Amat, metje de Básara, ha sigut demanada la má de la Srta. Carolina Matas Pascual, filla de nostre amic el comerciant d'aquesta vila D. Salvador Matas. Nostra felicitació.

La verema.—Están en plena intensitat els treballs de la verema en nostre comarca. Els resultats son molt falaguers en quantitat i sembla que també el grau del most correspondrà au aquella. No obstant les persistents boires d'aquests dies han assecat en alguns indrets una part considerable del fruit.

Benvingut.—Dies passats tinguerem el gust de saludar al Capitá de Carrabiners D. Guillem Coll, quin havia sigut de Tinent en aquesta vila durant llarg temps, trobant-se aquí quant la memorable setmana trágica en quins dies prestá valiosos serveis.

Exposició a Bagur.—El dia de la festa major va tenir lloc a la vila de Bagur, una exposició de teles pintades per l'eximí pintor en Francesc Gimeno, durant s'estada en aquella població. Pel catàlec que reberem del «Centre excursionista», a quins donem les gracies, vegem que tot son reproduccions d'aquelles hermoses cales.

Segons noticies l'exposició ha sigut un éxit, com tots els de'n Gimeno.

Una Escola d'Indústries Eléctriques.—El Patronat de l'Escola Industrial acaba d'organitzar al costat de les seves Escoles d'Indústries Textils, de Tintoreria, d'Indústries Químiques i de Teneria, un Institut d'Electricitat aplicada per a la ensenyança d'Indústries Eléctriques que indubtablement per a la seva oportunitat i pel sentit de la seva organització, presenta tots els caràcters d'un aconeixement docent a nostre país.

El plan de l'Institut i la seva execució així com la direcció de totes les seves seccions i ensenyances s'han confiat al Director de Teléfans de la Mancomunitat de Catalunya i Catedràtic de l'Universitat de Barcelona don Esteve Terradas. Actualment presenta l'Institut, un plan complet per a l'ensenyament de Directors d'Indústries eléctriques, concebut i organitzat en la forma práctica que acostuma donar a les seves ensenyances el Patronat de l'Escola Industrial accentuant encara si cab aquest caràcter, no solament en el sentit de pro-

porcionar als alumnes tots els medis i instruments per a que al sortir de l'Escola puguin valdre's en absolut per l'implantació o direcció d'indústries eléctriques atenent amb la capacitat deguda tots els seus aspectes industrials i comercials sino somelent l'escola a tota la força de la realitat per a que l'alumne es formi des del primer moment en en una atmósfera profundament industrial i no tingui solució de continuïtat la seva entrada als negocis.

Les condicions d'ingrés i de matrícula venen a ser aproximadament les de les altres seccions de l'Escola Industrial. Nostres lectors podran solicitar programes detallats o dirigir-se a la Secretaria de l'Escola, Urgell, 187, per a tota mena de detalls. No obstan, es precis observar al públic que ha sigut tan ben acollida l'implantació d'aquesta escola en els centres industrials de nostra ciutat que immediatament s'ha ofert el pago de matrícules a alumnes aspirants. En aquests moments sabem que la Cambra de Comerç, la Cambra Industrial, el Foment del Treball Nacional i altres entitats satisfan algunes d'elles. Aviat publicarem la llista detallada per a coneixement del públic.

MERCAT DE TORROELLA

CELEBRAT EL DÍA 24 SEPTEMBRE 1917

Blat	de 24'50 a 25 ptes. quartera
Civada.	de 10'00 a 11'00 « «
Ordi	de 14 a 15 « «
Faves	de 19'50 a 19'00 « «
Esparcet	de 18'00 a 19'00 « «
Favó	de 19'00 a 18'00 « «
Besses.	de 21'00 a 22'00 « «
Mongetes	de 34 a 35 « «
Mill	de 28'00 a 30'00 « «
Blat de moro	de 19'00 a 21'00 « «
Bestiar porquí	de 18'00 a 24'00 un
Oli	de 21' a 22' « el mallat
Ous	de 2'00 a 2'05 « dotzena
Gallines	de 8'00 a 09'00 « parell
Pollastres	de 4'00 a 6'00 « «
Anecs	de 6'00 a 7'00 « «
Cunills.	de 2'50 a 4'50 « «
Oques	de 5'00 a 7'00 « una
Parates	de 3'50 a 4'50 « quintá
Aufals	de 5'00 a 4'50 « «
Carbó vegetal	de 15'00 a 17'00 « càrrega
Estelles	de 0'80 a 0'85 « quintá
Palla	de 2'00 a 2'25 « «

EQUIVALENCIES: La quartera equival a 80 litres; la càrrega (pes) a 120 kilos; el quintá, a 40 kilos; 1' arroba a 10 kilos; el mallat d'oli, a 11'200 kilos o 13'03 litres.

El mallat de ví, 15'48 litres.

Imp. de P. Ribas. — Palafrugell. — Teléfon 362
Representant a Torroella: D. Eduard Vinyas, Carrer de Sant Agus